

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25694/2023
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА на из Немачке, ..., чији је пуномоћник Мирослав Николић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Вања Ковачевић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 223/23 од 17. маја 2023. године, у седници већа одржаној дана 25. октобра 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 223/23 од 17. маја 2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 453/2020 од 25. јануара 2023. године, ставом првим изреке одбијен је примарни тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је ништав писани јавнобележнички оверен опозив сагласности за путовање ван граница Републике Србије, боравак и пријава од 20. јануара 2017. године, оверен пред јавним бележником Мирјаном Симовић Алексић, под бр. ОУП – Ш: ..-2017 од 22.09.2017. године. Ставом другим изреке одбијен је евентуални тужбени захтев којим је тражено да се утврди да не производи правно дејство опозив сагласности, садржине означене као у примарном тужбеном захтеву. Ставом трећим изреке тужилац је обавезан да туженој надокнади парничне трошкове у износу од 102.000,00 динара, у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 223/23 од 17. маја 2023. године жалба тужиоца делимично је усвојена, делимично одбијена, првостепена пресуда преиначена у делу одлуке о парничним трошковима тако што је досуђени износ по том

основу снижен на 79.500,00 динара, а потврђена у преосталом делу. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, у смислу члана 407. став 2. у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП и члана 208. Породичног закона.

Ревизија је дозвољена на основу одредби члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП и члана 208. Породичног закона, па је Врховни суд испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује да другостепени суд није оценио све битне жалбене наводе, пошто је побијана пресуда заснована на јасним и правилним разлозима, а на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, у ванбрачној заједници парничних странака, која је прекинута 2016. године, рођен је заједнички син ВВ, дана ... 2011. године. Тужилац, који живи и ради у Немачкој је без одлуке суда самостално вршио родитељско право над малолетним дететом на основу писаних оверених сагласности тужене од 29.12.2016. године и 20.01.2017. године. Ове сагласности тужена је опозвала јавнобележнички овереном изјавом од 22. септембра 2017. године, чија пуноважност се побија постављеним тужбеним захтевом. У току ове парнице покренут је и правноснажном пресудом од 28.10.2022. године окончан поступак за доношење одлуке о самосталном вршењу родитељског права. Том пресудом, донетом на основу споразума странака малолетни ВВ поверен је на самостално вршење родитељског права тужиоцу, оцу, одређено је пребивалиште детета на адреси тужиоца у Немачкој и одређен начин одржавања личних односа малолетног детета са туженом, мајком. Иза тога, дана 13.12.2022. године решењем Основног јавног тужилаштва у Новом Саду одбачена је кривична пријава тужене поднета дана 21.10.2019. године против тужиоца за извршено кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. КЗ.

Првостепени суд одбија постављени примарни тужбени захтев за утврђење ништавости, односно евенутални тужбени захтев за утврђење да не производи правно дејство опозив сагласности за боравак детета код оца у иностранству, пошто су правноснажном пресудом од 28.10.2022. године регулисани односи парничних странака и малолетног ВВ везани за самостално вршење родитељског права, па је беспредметно утврђење ништавости опозива сагласности, која изјава је дата пре доношења наведене пресуде.

Другостепени суд прихвата као правилно становиште првостепеног суда, по ком тужилац као родитељ који самостално врши родитељско право по одлуци суда нема интереса за исходовање судске заштите, какву захтева у предметној парници. Тужилац по члану 29. став 2. Закона о путним исправама може поднети захтев за издавање путне

исправе малолетног детета без сагласности тужене, а по одредби члана 54. Закона о граничној контроли за прелазак државне границе малолетног ВВ њему није неопходна сагласност мајке. Произилази да је беспредметно одлучивати о пуноважности сагласности тужене, односно опозива такве сагласности за прелаз државне границе и боравак малолетног ВВ код оца у Другостепени суд не прихвата жалбено указивање тужиоца да писмена оверена сагласност тужене од 20.01.2017. године представља споразум родитеља о заједничком вршењу родитељског права, пошто не садржи све законом прописане обавезне елементе које овакав споразум мора да има. Према становишту другостепеног суда тужена је једнострано дати сагласност у сваком моменту могла да опозове, што је у конкретном случају и учинила.

По становишту Врховног суда правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одлучили да је постављени тужбени захтев неоснован.

Породични закон („Службени гласник РС“ бр.18/2005 ... 6/2015) у члану 77. прописује да један родитељ сам врши родитељско право када само он живи са дететом, а суд још није донео одлуку о вршењу родитељског права (став 2), као и да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, ако закључе споразум о самосталном вршењу родитељског права и ако суд оцени да је тај споразум у најбољем интересу детета (став 5 изреке).

Према овим законским одредбама тужилац је до 28.10.2022. године, када је донета правноснажна пресуда о самосталном вршењу родитељског права, ово право самостално вршио у Немачкој на основу фактичког живота са малолетним ВВ, уз сагласност тужене, мајке за прелазак државне границе. У време доношења пресуде у овој парници тужиоцу, који самостално врши родитељско право на основу одлуке суда, по материјалноправним одредбама на које се позвао другостепени суд није неопходна сагласност тужене за издавање путне исправе за дете, односно његов боравак код оца у иностранству, како то правилно налази другостепени суд.

Тужилац до закључења главне расправе није пружио доказе да постоји неизвесност у његовом правном положају према туженој везана за опозив сагласности за боравак малолетног детета у Немачкој у временском периоду од 22.09.2017. године до 28.10.2022. године, те да је доношење утврђујуће пресуде предложене садржине неопходно у сврху отклањања ове неизвесности. Након доношења пресуде којом је тужиоцу поверено самостално вршење родитељског права и одређено пребивалиште детета на његовој адреси у Немачкој, тужилац од тражене судске заштите не може остварити никакву правну корист, што потврђује чињеница да је кривична пријава тужене поднета против тужиоца за извршено кривично дело одузимање малолетног детета одбачена.

Овај суд је имао у виду и остале наводе ревизије, али их налази без утицаја на одлуку.

Правилно је одлучено о тршковима поступка на основу члана 207. Породичног закона.

Тужилац није постигао успех у поступку по ревизији, па је његов захтев за накнаду трошкова одбијен на основу одредбе чланова 165. став 1 и 154. ЗПП

Из изнетих разлога, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић